1849. N°. 112.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 17 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Cents afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 15 September.

Heden is alhier op de gebruikelijke wijze de 6de verjaardag gevierd van Z. K. H. Prins Maurits, tweeden Zoon van HH. MM. den Koning en Koningin.

— Met genoegen verneemt men dat de Heer Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum, het beschermheerschap over het Handboogschutters-Gezelschap *Willem Tell*, op den Burg alhier, heeft op zich willen nemen, en dat men eerstdaags de installatie te verwachten heeft. (*Ingez.*)

— De Commissie voor de Verloting van Voorwerpen van Inlandsche Nijverheid, afkomstig van de Tentoonstelling te Delft, berigt aan de Houders van Loten, die niet zijn uitgetrokken, dat de Prijsplaat, die aan zoodanige Loten wordt toegewezen, op den 15^den October aanstaande verkrijgbaar zal zijn tegen overgifte van het Aandeel hier ter stede, bij den Boekhandelaar P. H. van den Heuvell.

— Bij het Koninklijk Athenaeum te Maastricht staat begeven te worden de betrekking van Professor der Grieksche Taal, op eene vaste Jaarwedde van Duizend Gulden. Zij, die voor dezen Leerstoel, waarvoor de graad van Doctor in de Wijsbegeerte en Letteren wordt gevorderd, wenschen in aanmerking te komen, worden uitgenoodigd zich bij Vrachtvrije Brieven, vergezeld van de noodige bescheiden, bij den Raad van Bestuur van voormelde inrigting, uiterlijk op den 30sten dezer, aan te melden.

— Het Hoofdbestuur der Vereeniging van Onderwijzers in Nederland, heeft besloten de algemeene vergadering uit te stellen tot het volgend jaar.

— Uit Zwolle wordt aan de *Amst. Courant* het volgende geschreven: Als maatregel van vereenvoudiging en bezuiniging, zullen 68 Rijks-ontvangsten gesupprimeerd en met andere daaraan grenzende kantoren vereenigd worden.

Wij achten dien maatregel allezins nuttig en voegen er den wensch bij, dat het inderdaad bezuiniging moge zijn; want het opheffen van een kantoor en het daardoor op non-activiteit stellen van den Ontvanger, zou slechts tot vermeerdering van uitgaven leiden, wanneer de perceptie-loonen der gecombineerde kantoren niet worden verminderd. Zijn wij wel onderrigt, dan ligt die vermindering van perceptie-loon ook wel in het plan der Hooge Regering. Zij volharde dus in het voornemen!

— Naar men verneemt, zal de definitive organisatie van het wapen der ruiterij met 1°. Nov. e. k. moeten zijn tot stand gebragt, zullende dat wapen alsdan zijn zamengesteld uit vier regementen dragonders en het Limburgsch Bonds-contingent, zijnde twee escadrons jagers te paard. Van het tweede regiment lanciers zal, met het eerste regiment lanciers vereenigd, worden zamengesteld het vierde regement dragonders, welk regiment met karabijnen gewapend wordt. Het derde regiment dragonders, thans gedeeltelijk te Deventer in garnizoen, zal, zoo men verneemt, tegen Nov. e. k. in de residentie in garnizoen komen.

— De Heer Prévinaire, voornaam Fabriekant te Haarlem, is op de gedachte gekomen, om diegenen zijner knechts die door de cholera aangetast werden, te doen brengen in de zalen zijner fabriek, waar de stoom-machines zich bevinden; daar werden die lijders op eene eenvoudige wijze tot eene sterke en overvloedige uitwaseming gebragt, en zijn op deze wijze allen behouden geworden. De Heer Prévinaire heeft eene zeer belangrijke brochure over dat onderwerp in het licht gegeven, ten gevolge waarvan men reeds in vele plaatsen van Frankrijk met het beste gevolg dit heilzame en gemakkelijke middel in gelijke omstandigheden heeft aangewend.

Deze schoone brochure heeft met de geneeskunde niets gemeens, dewijl de inhoud slechts eene verzameling van opmerkingen bevat, waarop de ondervinding het zegel van juistheid en nuttigheid gedrukt heeft. (*Pr. Utr. C.*)

's GRAVENHAGE, 15 September.

Bij besluit van den 25sten Augustus jl., heeft Z. M. den Vice-Admiraal J. C. Rijk, op zijn verzoek, met den 15^den dezer eervol ontslagen uit de betrekking van Minister van Marine; terwijl Z. M. bij besluit van den 12^den dezer, den Minister van Koloniën, den Schout-bij-Nacht E. B. van den Bosch, heeft belast met de tijdelijke waarneming der functiën van Minister van Marine, ingaande den 15^den dezer.

— Door Z. M. is tot Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal gedurende de aanstaande Zitting, bij voortduring benoemd de Heer Mr. L. G. A. Graaf van Limburg Stirum.

— Z. M. heeft den Hoogleeraar A. des Amorie van der Hoeven, tot een aandenken van zijn verblijf op het Loo, vereerd met een keurig zilveren thee-servies.

— Gisteren middag is er Kabinets-Raad gehouden.

— De Minister van Financiën heeft bekend gemaakt, dat tot en met den 31sten Augustus is uitgegeven een kapitaal van *f* 5,998,300 aan schatkistbiljetten, daargesteld krachtens de wetten van 27 December 1840 en 30 October 1848.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de Zitting van eergisteren heeft de Commissie, in wier handen is gesteld de rekening wegens het bijzonder fonds voor de kolonisatie van behoeftigen in de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid, bij monde van den Heer Ter Bruggen Hugenholtz, alsmede de Commissie voor de verzoekschriften onderscheidene verslagen uitgebragt, met welker verschillende besluiten de Vergadering zich achtereenvolgens heeft vereenigd.

Voorts hebben de beraadslagingen plaats gehad over het wets-ontwerp tot verdere uitbetaling van pensioenen aan geëmploijeerden en werklieden aan 's Rijks werven, en is dat wets-ontwerp, met inachtneming van eene door den Heer Ter Bruggen Hugenholtz voorgedragene wijziging, met 43 tegen 4 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de Heeren de Man, Reinders, Duymaer van Twist en Backer.

Volgens de bedoelde wijziging zal het eenig artikel der wet aldus luiden:

» De pensioenen verleend tot en met 1 December 1848 aan de geëmploijeerden en werklieden van 's Rijks maritime werven, vallen niet in de toepassing der wet van 9 Mei 1846 (*Stbl.* n°. 24), maar zullen, voor zooverre de betaling daarvan reeds gedaan is, of nog geschieden moet, verevend worden op de VI^de afdeeling van het VIII^ste hoofdstuk der staatsbegrooting, vastgesteld bij de wet van 9 Augustus 1847 (*Stbl.* n°. 48)."

Bij de Kamer zijn ingekomen twee Koninklijke besluiten, wegens het eervol ontslag van den Vice-Admiraal J. C. Rijk, als Minister van Marine en wegens het tijdelijk waarnemen dier betrekking door den Minister van Koloniën, waarvan hierboven mededeeling is gedaan.

Daarna zijn, overeenkomstig art. 22 van het Reglement van Orde, de notulen dezer vergadering vastgesteld en deze gesloten.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gisteren is van de Tweede Kamer ontvangen een ontwerp van wet, nopens de pensioenen van mindere geëmploijeerden en werklieden aan 's Rijks werven. In gevolge een vroeger genomen besluit der Kamer, zal op een' anderen dag bepaald worden, wanneer het ontw. aan de afdeelingen zal worden verzonden.

De Commissie van rapporteurs brengt verslag uit omtrent de beide ontwerpen van wet nopens de Munt. — De Voorzitter stelt voor, de beraadslagingen over die ontwerpen aan de orde te stellen op morgen ochtend ten 10 ure.

De Heer Taets van Amerongen geeft in bedenking, aangezien het gewigt van het onderwerp, alvorens het antwoord des Ministers in te wachten op de in het verslag vervatte bedenkingen, en de beraadslagingen tot het volgende zittingsjaar uit te stellen.

Dit gevoelen eenige ondersteuning vindende, wordt het voorstel in hoofdelijke omvrage gebragt, en, met eene meerderheid van 20 tegen 7 stemmen besloten, de beraadslagingen voortgang te doen hebben op morgen ochtend ten 10 ure. Voor het uitstel hebben gestemd de Heeren: Hoffman, de Jonge, Philipse, Groeninx, Taets v. Amerongen, Regout en Borski.

— In die zitting zijn ingekomen de Koninklijke besluiten, waarbij aan den Vice-Admiraal J. C. Rijk een eervol ontslag verleend wordt als Minister van Marine, en de tijdelijke waarneming wordt opgedragen aan den Minister van Kolonien, den Schout-bij-Nacht E. B. van den Bosch. Nog is ingekomen een door de Tweede Kamer toegezonden wets-ontwerp tot verdere uitbetaling van pensioenen aan mindere geëmploijeerden en werklieden aan 's Rijks werven. De Commissie voor het wets-ontwerp tot inwisseling van zilveren speciën en voor dat tot ontneming van de hoedanigheid van standpenningen aan gouden speciën heeft haar verslag uitgebragt; de beraadslaging is bepaald op morgen.

De Zitting is daarna opgeheven.

— In de Zitting van heden is ingekomen een Koninklijk besluit van gisteren, waarbij de Minister van Binnenl. Zaken wordt gecommitteerd de tegenwoordige Zitting der Kamers, in naam des Konings, te sluiten. De leden

zijn dien ten gevolge verzocht, zich vóór dien tijd te begeven in het locaal der Tweede Kamer. Om den Minister in- en uitgeleide te doen worden door den Voorzitter uitgenoodigd de Heeren: Cost Jordens, Hoffman, Rengers en Taets van Amerongen.

Daarna is beraadslaagd:

I. Over het ontwerp van wet, houdende inwisseling van zilveren speciën;

II. Over dat tot ontneming der hoedanigheid van standpenningen aan gouden speciën.

Het *eerste* ontwerp is, na eenige inlichting van den Minister van Financiën, *aangenomen* met eenparigheid van stemmen op ééne na (die van den Heer Taets van Amerongen).

Over het *tweede* ontwerp is eene zeer langdurige beraadslaging ontstaan, waaraan de Heeren Borski, Hoffmann, Cost Jordens, Gevers en Taets van Amerongen hebben deelgenomen. Men bestreed het ontwerp als ontijdig, gevaarlijk en kostbaar. De Minister van Financiën, alsmede de Heer Cost Jordens, heeft de voordragt in het breede verdedigd en toegelicht. Zij is ten laatste, met 28 tegen 3 stemmen aangenomen, zijnde die der Heeren Hoffman, Taets van Amerongen en Borski.

De notulen zijn dadelijk gelezen en goedgekeurd, waarna de vergadering is gesloten.

Vereenigde Zitting der beide Kamers.

Voorzitter de Heer van Limburg Stirum.

In deze Zitting wordt gelezen een Koninklijk Besluit van gisteren waarbij de Minister van Binnenl. Zaken gecommitteerd wordt, de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal, op heden namiddag ten 3 ure, namens den Koning te sluiten.

De Voorzitter benoemt eene Commissie uit leden der beide Kamers, om den Minister te ontvangen, en uitgeleide te doen. Z. Exc. de Minister van Binnenl. Zaken wordt door de Commissie ontvangen, zich voor den Troon geplaatst hebbende, spreekt Z. Exc. de sluitingsrede uit, waarna de Vergadering uiteen ging.

AMSTERDAM, 14 September.

In de heden gehouden Vergadering van de Deelhebbers der Rhijnspoorweg is, op voorstel der Commissie, belast met het onderzoek der balans over het boekjaar 1848 en 49, die balans goedgekeurd, en de eerst te houden vergadering bepaald op 5 October.

UTRECHT, 13 September.

In het dagblad *de Nederlander*, leest men het volgend berigt uit Zeist, van den 12den dezer:

Heden werd alhier de 56ste algemeene jaarlijksche vergadering gehouden, van het Zeister Genootschap ter bevordering van den Zendelings-arbeid der Broeder-gemeenten onder de Heidenen.

Te 10 ure 's morgens had de eerste zamenkomst plaats in de Broederkerk, waartoe ook vele vrienden en voorstanders der zendelingszaak uit andere plaatsen herwaarts waren gekomen. De Voorzitter, de Heer Bechler, opende de vergadering met gebed, gezang en eene toepasselijke rede, waarna door den Secretaris, den Heer Brouwer, het verslag van de handelingen des Genootschaps gedurende het laatste jaar gelezen werd.

Uit dit verslag bleek, dat men alle reden had om zich over den gunstigen voortgang van het zendelingswerk der Broeder-gemeenten te verheugen. De berigten, die men in het laatste jaar (September 1848—49) van de verschillende zendelingsposten ontvangen had, luidden over 't algemeen gunstig.

In Labrador hadden de bewoners zich meer geneigd betoond, de leer des Christendoms aan te nemen.

Op de Deensch-West-Indische eilanden waren de zendelingen in vele moeijelijkheden gewikkeld geweest, uithoofde van de emancipatie der slaven, bij welke de plotselijke overgang tot de vrijheid, tot velerlei ongeregeldheden had aanleiding gegeven; de laatste berigten waren evenwel geruststellender geweest.

Op Jamaica hadden de zendelingen zich nu op 13 verschillende posten gevestigd; zoowel hier als op Tabago en Antigoa, hadden hunne inrigtingen door de plaats gehad hebbende orkanen veel geleden, doch door onvermoeide vlijt en milde ondersteuning was de schade op vele plaatsen weder hersteld.

Aan de Kaap de Goede Hoop stond de zaak zeer verblijdend; men had van hier, op gedaan verzoek, een groot aantal Hollandsche schoolboeken en traktaatjes derwaarts gezonden, die men daar met dankbaarheid ontvangen had.

De kolonie Suriname bleef steeds één der gewigtigste stations voor den arbeid der zendelingen; het getal plantaadjes, waarop men de Christelijke Godsdienst predikte, werd steeds grooter, en men verheugde zich bij voortduring in de bescherming en ondersteuning van het Gouvernement.

Op de Gouvernements-plantaadje Catharina Sophia was den den 20sten Mei ll. door Broeder Jürgensen eene nieuwgebouwde kerk ingewijd, in tegenwoordigheid van Z. Exc. den Gouverneur Baron van Raders; ook op de plantaadje Rust en Werk, werd eene kerk gebouwd, waarvan men de voltooijing en inwijding in de maand September kon verwachten. Op deze laatste bestond ook eene school, onder het opzigt van Broeder Wünsche, waarin 9 negerknapen werden onderwezen, om naderhand als onderwijzers onder hunne landgenooten op te treden, en waarvan men gunstige uitkomsten durfde voorspellen. Voor al de posten aldaar had men een nieuwen druk doen vervaardigen van de Lijdens-geschiedenis, in het Neger-Engelsch, benevens eene vertaling van eenige traktaatjes in die taal.

Eene nieuwe zending was dit jaar begonnen naar de Muscito-kust in Centraal-Amerika, werwaarts 3 Broeders zich begeven hadden, die zich reeds in de bescherming der Engelsche Overheden, en in de gunstige medewerking van den Koning der Indianen mogten verheugen. Twee andere Broeders maakten zich gereed het zendelingswerk in Australië aan te vangen.

Behalve dit verslag werden nog brieven voorgelezen uit Hernhut, den hoofdzetel van het Zendeling-Genootschap der Broeder-gemeenten, benevens uittreksels uit brieven van onderscheidene zendelingen zelven.

In de bijeenkomst van heden avond hield de Wel-Eerw. Heer Verbeek, voor eene talrijke vergadering eene Leerrede over Rom. X : 14 en 15a: *Hoe zullen zij dan Hem aanroepen, in welken zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij in Hem gelooven, van welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij hooren, zonder die hun predikt?*

En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden?

De Spreker wees daarbij zijne hoorders op het heil dat voor hen uit die Evangelie-prediking ontsproten was, en leidde daaruit de verpligting af om ook mede te werken tot de uitbreiding van dat Evangelie onder die volken, welke dien zegen nog niet zijn deelachtig geworden.

Met gebed en dankzegging werd deze plegtige bijeenkomst besloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 11 September.

De cholera neemt nog steeds toe; gisteren overleden er hier 419 personen aan, in Engeland en Wallis 992, in Schotland 48, terwijl er hier 1069 menschen door waren aangetast, en in de overige deelen van Engeland 1195. In de afgeloopene week bedroeg de sterfte een getal van 3183, waaronder 2026 aan de cholera.

— De uitgave der sterflijsten is eene instelling die sedert 1603 onafgebroken plaats had. In 1665 stierven op eene bevolking van 600,000 inwoners, wekelijks 8000 aan de pest.

De bevolking van Londen wordt thans berekend op 2,336,960 inwoners; zij is sedert 1839 met 525,904 zielen vermeerderd. Sedert datzelfde jaar zijn er 64,058 nieuwe huizen gebouwd, vormende 1652 nieuwe straten, wier gezamentlijke lengte 200 mijlen bedraagt.

— De Bisschop van Londen heeft Zondag 16 September vastgesteld als een openbaren bededag, ten einde om het ophouden der cholera te smeeken.

— De berigten uit Ierland luiden bij voortduring gunstig, ook ten aanzien van de aardappelen-ziekte, welke dit jaar veel minder hevig is, en weinig of geen invloed op den prijs zal uitoefenen.

— Twee doofstommen, R. Knowles, marskramer, en C. Conolly, sloten onlangs een huwelijk in de gemeente Bridington, graafschap van Derby. Daar elk van hen het lezen en schrijven goed verstond, kostte het hun geene moeite elkander hunne gevoelens duidelijk mede te deelen. Terwijl de geestelijke het gebruikelijk formulier voorlas, schreven zij zijne vragen op een boek, en beantwoordden die vervolgens met de vingers, door middel van het gewone hand-alphabet der doofstommen. Het viel den leeraar niet moeijelijk zich van het bevestigend *ja* te verzekeren. Daarop lazen zij de vermaning, die door den leeraar geschreven was en bij dergelijke gelegenheden gehouden wordt. Na de trouw-plegtigheid teekenden zij zeer duidelijk hunne namen en voornamen op het register.

— Op Cephalonia, een der Ionische eilanden, zijn in het laatst van Augustus ernstige onlusten uitgebarsten. De pogingen der policie om de orde te herstellen, zijn geheel vruchteloos geweest, en laatstelijk was het eiland in de magt van 3 à 400 gewapende opstandelingen, die overal plunderden, moordden en brand stichtten. Van Corfu zijn ten spoedigste troepen afgezonden, om den opstand te dempen. Naar het scheen was de beweging ten deele ook van staatkundigen aard.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 September.

De Regering heeft aan de staatkundige vlugtelingen het verblijf te Parijs en Lyon ontzegd.

— De algemeene Raden hebben hunne zittingen gesloten; slechts weinigen hebben het vraagstuk aangeroerd van de herziening der staatsregeling, de meesten hebben adressen van gelukwenschingen aan den President der Republiek gezonden.

— De berigten uit Algerië melden dat er overal rust en orde heerschte, alsook dat met eenen goeden uitslag een' togt was volvoerd, tot tuchtiging van den stam Ouled-el-Nahrs.

— De Koning van Napels zal 140 Ridderkruissen zenden, voor de voornaamste Officieren van het Fransche leger, welke aan den togt naar Italië hebben deelgenomen.

ITALIE.

ROME, 4 September.

De gisting neemt toe, en tusschen het geestelijk gezag en de militaire overheid heerscht steeds dezelfde verdeeldheid.

De Generaal Randon is benoemd tot Opperbevelhebber van het leger alhier, ter vervanging van den Generaal Rostolan.

De Generaal Randon heeft aan de oorlogen in Afrika deel genomen en langen tijd te Bona bevel gevoerd.

Het Italiaansche dagblad de *Statuto* geeft eene optelling van al de ambtenaren, welke met weinig uitzonderingen, louter geestelijken zijn. Zoo bestaat

het Opperste regerings-collegie uit drie Kardinalen met een Prelaat tot Secretaris; in het tribunaal der Rota vindt men Prelaten; in dat der Consulta Prelaten; aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken een Kardinaal; aan dat van Binnenlandsche Zaken, een Prelaat; in de plaats van het afgeschafte Ministerie van Onderwijs, eene vereeniging van Kardinalen en Prelaten; aan het bestuur der gestichten van openbare weldadigheid en gasthuizen, Kardinalen, Prelaten, Priesters en Monniken; als Prefect van Rome een Prelaat; als Procureur-Generaal een Prelaat; als Gouverneurs en buitengewone Commissarissen in vijf provinciën, vijf Prelaten, waaronder een Aartsbisschop, als Delegaten te Pesaro, Rieti en Frosinone drie Prelaten. Eindelijk bevonden zich als prolegaten vijf leeken in de provinciën; ook deze zijn laatstelijk door geestelijken vervangen.

NAPELS, 4 September.

Heden is de Paus hier aangekomen op een Napolitaansch stoomfregat, begeleid door een Spaansch fregat dat de Admiraalsvlag voerde en een Fransch stoomfregat. 's Avonds weergalmde de haven van salutschoten van de schepen en schitterde de wal van het afsteken van vuurwerk door de bevolking.

PRUISSEN.

BERLIJN, 12 September.

Het ontwerp eener belasting op de inkomsten is thans door het Ministerie vastgesteld en aan de goedkeuring des Konings onderworpen. In de lagere klassen wordt eene trapsgewijze belasting bijbehouden, van eene inkomst van 400—1000 thl.; voor alle hoogere inkomsten wordt slechts 3 pCt. gevorderd.

— Men heeft hier het berigt ontvangen, dat de Grootvorst Michaël te Warschau overleden is.

— Te Keulen heerscht de cholera nog zeer hevig. Den 11den waren er 72 gevallen; 37 personen stierven.

— De Burgerij der vrije stad Lubeck heeft den 10den de voordragt van den Senaat, ter toetreding tot het Driekoningen-Verbond, met 49 tegen 39 stemmen aangenomen.

— In Rhijn-Pruissen zoowel als in Saksen heerscht thans in de fabrieken groote bedrijvigheid, door talrijke overzeesche bestellingen van manufacturen van allerlei aard.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 10 September.

De Koning heeft heden de zitting dier beide Kamers met eene troonrede geopend, waaruit wij de volgende zinsnede overnemen, die op de Duitsche zaken betrekking hebben: »Eene hevige intellectuele beweging heeft zich sedert de lente van het vorige jaar van het grootst gedeelte van Europa meester gemaakt, en even als in geheel Duitschland, zoo ook in Beijeren aan het openbare leven des volks nieuwe veerkracht gegeven. Vrije ontwikkeling naar binnen en versterking van het gemeenschappelijk vaderland naar buiten zijn door de Duitsche Vorsten en volksstammen als het doel van hun gemeenschappelijk streven verkondigd. Onder het beheer van dien geest, heb ik mijne regering aanvaard, dien te bewaren is mijn vaste wil.

Maar in den edelen drang der geestdrift hebben zich onreine elementen gemengd en helaas dikwijls, hoewel dan ook niet duurzaam, het overwigt verkregen. Hartstogt en verblinding hebben de onomstootbare grondslagen der maatschappelijke orde aangetast; zij hebben getracht datgene tot verderf des volks te doen uitloopen, wat tot zijn welzijn begonnen was. Dergelijke strafbare pogingen met sterke hand te keeren, is de heilige pligt der regering en der wetgeving. Getrouw aan mijne overtuiging dat de vrijheid onmogelijk zonder wet en orde kan gedijen, heb ik den vasten wil dien pligt na te komen. Ik reken daarbij op de ondersteuning van de vertegenwoordigers mijns volks.

Voor alles gevoelt het Duitsche volk behoefte aan eene nieuwe gemeenschappelijke constitutie, waardoor het zich als ééne natie zal doen erkennen en laten gelden. Ik deel het gevoelen en houd vast aan de gedachte, dat de nieuwe constitutie alle Duitsche stammen door vrije toenadering, zonder voorrang van een hunner, moet omvatten, wil zij met vrucht kunnen werken. Hoe moeijelijk de beslissing van dit verheven vraagstuk zijn moge, zoo zal zij evenwel door onbaatzuchtige vaderlandsliefde van allen, verkregen worden. Het in de laatste dagen geopend uitzigt op de vorming van een voorloopig centraal bestuur, dat door allen erkend, zal werkzaam zijn, begroet ik vol vreugde als den eersten gewigtigen stap op den weg naar het einddoel.

Mijne Regering zal dadelijk aan de kamers volledige opening geven van den tegenwoordigen stand der Duitsche constitutie-aangelegenheden en onze verhouding tot dezelve.«

OOSTENRIJK.

WEENEN, 11 September.

De Veldmaarschalk Jellachich heeft den 6den dezer uit Vinikowicz de tijding gezonden der overgave van de vesting Peterwardyn aan de Oostenrijkers. Komorn is nog steeds in de magt der opstandelingen, die nog niet geneigd schijnen om in eenige onderhandeling te komen. De bezetting bestaat uit 20,000 man, die thans nog genoegzaam van leeftogt zijn voorzien. Te Pesth meende men dat de door den wapenstilstand afgebroken vijandelijkheden reeds hervat waren.

— Uit de Onderofficieren en soldaten der Kroonlanden, die deel aan den opstand namen, worden strafcompagniën gevormd, die gedwongen vestingarbeid zullen moeten verrigten. De niet-Oostenrijksche onderdanen, die als opstandelingen gevat zijn, worden over de grenzen gebragt; die welke aan de grenzen worden afgewezen, worden ook onder de strafcompagniën gestoken.

KERKNIEUWS.

Bij den breeden kerkeraad der Hervormde gemeente te Buren is jl. Zondag ontvangen, van wege Z. M. den Koning, het navolgende twaalftal van Predikanten, alphabetisch gesteld, ten einde daaruit eene keuze te doen:

Brand, te Ooy en Persinge; Hartman, te Blankenham; Hoek, te Griethuyzen; Hold van Houten, te Ter A; van Houten, te Bergeik; van Ingen, te Varen en Dalen; Montijn, te Zoutelande; Prillevitz, aan de Kaag; van Schaick, te Dwingeloo; Sepp, te Beusichem; van Setten, te Doeveren, en Stort, te Jasguhuizen.

ADVERTENTIEN.

Mijne hartelijk geliefde Vrouw CLASINA JACOBA CARLIER, overleed heden, na eene langdurige ongesteldheid, hoewel nog onverwachts, in den ouderdom van 42 jaren, mij nalatende 9 Kinderen.

LEYDEN, 12 September 1849. J. H. STUFFKEN.

Heden overleed ons jongste Kind CATHARINUS THEODORUS, bijna vijf maanden oud.

L. W. WERNINK,
LEYDEN, C. T. WERNINK,
13 September 1849. VAN DER STOOP.

De Ondergeteekenden betuigen, ook namens hunne ouders, hunnen hartelijken dank, voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, die zij bij hun huwelijk mogten ondervinden.

A. J. WETRENS.
J. WETRENS, SPRINGER.

De Familie VAN DISSEL betuigt bij deze haren hartelijken dank, voor de zoo menigvuldige bewijzen van deelneming bij haar geleden verlies betoond.

SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

Op het daartoe door de beide na te noemen Echtgenooten te zamen gedaan verzoek, heeft de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, bij haar Vonnis van den Zevenden Augustus 1800 Negen en Veertig, verklaard, dat de Wel-Edel Gestrenge Heer Mr. HERMAN GERLINGS, beambte bij den Hollandschen Spoorweg, wonende te *Delftshaven*, en diens Echtgenoot Vrouwe DINA MARIA JOHANNA BENTEYN, zonder beroep, verblijf houdende te *Middelburg*, van elkander zijn gescheiden van **Tafel en Bed.**

De Procureur voor de beide verzoekers geoccupeerd hebbende,
A. A. DILLIE.

Bij Vonnis der Arrondissements Regtbank te *Leyden*, in dato den 4den September 1849, behoorlijk geregistreerd, is JACOBUS VAN BEEK, *Winkelier*, wonende te *Noordwijk*, in staat van Faillissement verklaard, aanvang genomen den 3den September 1849; tot *Regter-Commissaris* is benoemd de Edel Achtbare Heer Mr. J. VAN OUTEREN, en bij Vonnis van voorschreven Regtbank in dato den 14den dier maand tot *Curator* de Ondergeteekende CORNELIS VAN DORP, *Deurwaarder* te *Sassenheym*.

C. VAN DORP.

Al degenen welke iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van den onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarden Boedel en Nalatenschap van wijlen den Heer PAULUS VAN TROTSENBURG, overleden te *Leyden*, den 4den September laatstleden, en van mede wijlen deszelfs Vrouw Mejufvrouw ANNA ELISABETH KELDER, worden verzocht daarvan **betaling of opgave** te doen ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, vóór den 1sten October aanstaande.

Bij de Publieke Veiling op Vrijdag den 14den September 1848, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen de Stad *Leyden* gehouden, zijn de daarbij geveilde HUIZEN en ERVEN, staande en gelegen te *Leyden* en te *Aarlanderveen*, in bod gebragt, als volgt:

Het Perceel No. 1 op	. . . .	f 1,725.
» » » 2 »	. . . .	» 800.
» » » 3 »	. . . .	» 900.
» » » 4 »	. . . .	» 725.
» » » 5 »	. . . .	» 725.
» » » 6 »	. . . .	» 550.
» » » 7 »	. . . .	» 520.
» » » 8 »	. . . .	» 525.

Waarvan de Afslag zal plaats hebben ter plaatse voormeld, op aanstaanden Vrijdag den 21sten September, des morgens ten 11 ure.

De Ondergeteekende berigt zijne geëerde Stadgenooten, Begunstigers en Belanghebbenden, dat zijn **KAGCHEL-MAGAZIJN** voor het aanstaande Winter-Saizoen thans is voorzien van eene geheel nieuwe en ruime sortering van glad geslepen **Kolom-Kagchels, Hermitages, Zuinigheids-Haarden, Houtturf-Stoven, Haard-Garnituren, enz. enz.** Een en ander is gecoteerd tegen allercivielste en vastgestelde prijzen. Recommandeert zich bij deze, met de verzekering eener solide bediening.

☞ Het **MAGAZIJN** is geplaatst voor zijn **Magazijn van Staafijzer en IJzerwaren**, Wijk III No. 478, op de Hoogewoerd nabij de Kraaijerstraat. J. J. ZUUR.

TE KOOP,

Een **BAKKERSBUIL, Engelsch Model.** Te Bezigtigen bij H. J. VAN LEEUWEN, Mr. *Timmerman* op het Rapenburg alhier.

Men is van meening, ten overstaan van den te *Leyden* residerenden Notaris J. P. W. SCHERMER, op Maandag den 24sten September 1849 en volgenden dag, des voormiddags ten 10 ure, aan het Huis op den Stillen Rhijn, Wijk VI No. 62 te *Leyden*, in het openbaar te Verkoopen:

Een zindelijken en wel geconserveerden **INBOEDEL**, bestaande in Kabinet, Secretaires, Bureau, Thee-, Speel- en Waschtafels, Stoelen, Piano, Ledekanten, Bedden met Toebehooren, Spiegels en Schilderijen, een' staanden Klok, Linnen en Tafelgoed, Vrouwe-Kleederen, Kagchels, Koper, Tin, Glas, Porselein en Aardewerk, alsmede Juweelen Oorbellen, Booten, Ringen en Speld, een Goud Horologie met Ketting, Gouden en Granaten Halskettingen met Gouden Sloten, Zilveren Lepels en Vorken, Dito Soep- en Thee-Lepels en meerdere Gouden en Zilveren Werken, en hetgeen verder te Koop zal worden aangeboden.

Alles afkomstig van de nalatenschap van Mejufvrouw de Weduwe SCHELLINGS, en ter plaatse voormeld te bezigtigen op Vrijdag den 21sten en Zaturdag den 22sten September 1849, van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 4 ure.

OPENBARE VERKOOPING,

te *Katwijk aan Zee*, in de Herberg *de Zwaan*, op Woensdag den 26sten September 1849, des Avonds ten 5 ure, ***op Regterlijk Gezag***, van:

No. 1. Eene Partij best WEI- of HOOILAND, bestaande uit 3 Perceelen, gelegen onder *Katwijk*, in de Mient, Kadaster Sectie B, Nos. 1285, 1298 en 1299, ter grootte van 3 Bunders en 33 Roeden.

Verhuurd tot Kersmis 1850 voor *f* 130 's jaars.

In Lasten over het loopend jaar aangeslagen, te zamen tot *f* 27.18.

No. 2. Eene Partij best TEELLAND, gelegen onder *Katwijk*, nabij het Mallegat, Kadaster Sectie B, Nos. 1504, 1505, 1506, 1507 en 1509, ter grootte van 77 Roeden.

Verhuurd tot Kersmis 1849 voor *f* 36 's jaars.

In Lasten over dit jaar aangeslagen tot *f* 1.96.

No. 3. Een HUIS en ERVE, te *Katwijk aan Zee*, in de Baljuwstraat, Wijk VII No. 666 en 667, Kadaster Sectie A, Nos. 595 en 596.

Verhuurd à *f* 1 per week, tot 1 Februarij 1850.

In Lasten over dit jaar aangeslagen tot *f* 5.55

Voorts Vrijwillig:

No. 4. Eene Partij best WEI- of HOOILAND, bestaande uit 2 Perceelen, gelegen onder *Katwijk*, in de Mient, (nabij het Perceel No. 1) Kadaster Sectie B, Nos. 1291 en 1292, ter grootte van 1 Bunder, 70 Roeden en 70 Ellen.

Verhuurd tot Kersmis 1849 voor *f* 60 's jaars.

Lasten over 1849 te zamen *f* 18.10.

No. 5. Eene Partij Dito LAND, gelegen onder *Noordwijk*, Kadaster Sectie G, No. 320, groot 2 Bunders, 45 Roeden en 20 Ellen.

Verhuurd tot Kersmis 1850 voor *f* 80 's jaars.

Lasten over 1849 te zamen *f* 14.67.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. E. ROEST VAN LIMBURG, te *Katwijk aan den Rijn; brieven franco.*

Men is van meening om in het laatste gedeelte der maand October 1849, op nader te bepalen dagen, te *Leyden* in het openbaar *Vrijwillig* te Verkoopen:

No. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd goed onderhouden WOONHUIS, ingerigt tot **Kruideniers- en Kaarsenmakers-winkel**, met twee Kaarsenmakerijen, gedeeltelijk nieuw gebouwd, en daarbij behoorende 3 Koperen Ketels, IJzeren Pers en toebehooren, en verder alle Gereedschappen tot eene volledige Kaarsenmakerij en Kruideniers winkel behoorende, alsmede een PAKHUIS en ERVEN. Zijnde de Kaarsenmakerij en Kruideniers winkel met het beste gevolg aldaar sedert meer dan 40 jaren gedreven, en nog in volle werking, staande en gelegen te *Leyden*, aan het Rapenburg, uitgang hebbende aan de Cellebroersgracht.

No. 2. Een gebouw ingerigt tot **Kaarsen- en Lampkatoenspinnerij** aan de Cellebroersgracht te *Leyden*, bijna geheel nieuw gebouwd, en waarbij de in dezelve aanwezige Machines tegen taxatie kunnen worden overgenomen.

No. 3. Een ruim PAKHUIS, in de Kolfmakerssteeg nabij de Cellebroersgracht.

No. 4. Een PAKHUIS in dezelfde Steeg.

No. 5. Een ARBEIDERSWONING daarnevens; en

No. 6. Een extra wel ingerigt en zeer solide gebouwd WOONHUIS, bevattende ruime Kamers, goede Keuken, Kelder, ruime Zolders en verdere Gemakken, benevens twee Tuinen, Binnenplaats en ERVEN, staande en gelegen te *Leyden*, aan het Rapenburg, nevens het Perceel Nommer 1.

Alles te aanvaarden dadelijk na den verkoop.

Zijnde inmiddels *UIT DE HAND TE KOOP*, en nadere informatiën te bekomen, ten Kantore van den Notaris Mr. H. OBREEN, te *Leyden*.

Aan het Kantoor van D. J. Le Nobel, op de Haarlemmerstraat, Wijk VI, No. 489, te *Leyden*, zijn nog voor de 209de Staats-Loterij te bekomen **HEELE en GEDEELTEN van LOTEN**, *klassikaal* en *doorgefourneerd*. De trekking der Eerste Klasse begint aanstaanden Maandag den 24sten September 1849.

Bij J. M. SECREVE op de Hooigracht te *Leyden*, zijn te Koop en te Huur, **HEELE en GEDEELTEN van LOTEN** voor de 209de Staats-Loterij. De trekking der Eerste Klasse begint heden over acht dagen.

De Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK is voornemens, om, bij genoegzame deelneming, door eene bekwame hand te doen vervaardigen, een *Gelithographieerd Portret* van wijlen den algemeen geachten *Onderwijzer in de Godsdienst* **J. VAN DISSEL**, waartoe bestellingslijsten bij bovengemelde en bij de overige Boekhandelaars alhier, van Maandag aanstaande af, zullen voorhanden zijn.

Watersucht wordt genezen door de Zalf en Pillen van Holloway.

De aanleidende oorzaken van deze bedroevende ziekte zijn verschillend. Dikwijls ontstaat zij door ziekelijken toestand van het gestel, waardoor de vrije omloop des bloeds verhinderd wordt; somtijds komt zij voort uit vroegere ongesteldheden. Het eerste wat men ter genezing te doen heeft, is, dat men alle verstoppingen uit den weg ruime, door het bloed te zuiveren, en de overvloedige vochtdeelen uit het ligchaam te verwijderen, hetwelk spoedig door de *Pillen* van HOLLOWAY zal worden bewerkstelligd; dezelve hebben zulke zuiverende en versterkende eigenschappen, dat de waterzuchtige trapsgewijze hersteld, en zijn geheel ligchaam als hernieuwd wordt. Deze *Pillen* kunnen veilig gebruikt worden door beiderlei geslacht en in elken leeftijd.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 15 *September.*

1ste Qualiteit van *f* 30 tot *f* 33. — 2de Qualiteit van *f* 27 tot *f* 29.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 15 *September.*

Witte Tarwe *f* 9.00 tot *f* 8.50. Oude Rogge *f* 5.00 tot *f* 4.80. Nieuwe Rogge *f* 4.90 tot *f* 4.50. Gerst *f* 4.00 tot *f* 3.50. Haver *f* 3.00 tot *f* 2.50. Paardeboonen *f* 4.30 tot *f* 4.00. Koolzaad *f* 11.50 tot *f* 11.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 14 SEPTEMBER.

			Laagst Koers.	Hoogst Koers.	Gebleven
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	54 5/16	54 3/8	54 3/8
Dito Certificaten	3	"	64 1/8	64 1/4	64 1/4
Dito dito	4	"	84 1/4	85	85
Amortisatie Syndicaat	3½	"	84		
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	"	85	86	85 1/4
BELGIE, bij ROTHSCHILD	2½	"	47	47 1/8	
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	5	"	11 1/2	11 9/16	
Dito Binnenl. à 6 m.	3	"	27 3/8	27 7/16	
Coupons Ardoins			8 1/16	8 3/8	
PORTUGAL, te Londen	4	"	30 7/8	31	
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	"	104 3/8	104 1/2	
Dito dito 1828 en 1829	5	"	104 1/4		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	"	94 1/4		
Dito dito Onbep. Stukken	5	"	10 9/16	11 1/16	
Dito bij HOPE	4	"	86 3/4		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	"	83 1/2	84 3/4	
POLEN, Certificaten	4	"	75		
OOSTENRIJK, Oblig. Ween. Bank.	5	"	91 1/4	91 1/2	[illegible]
Nieuwe Metallieken	5	"	87 1/8	87 3/8	
Oblig. Metalliek	5	"	84 3/8	85	
Idem	2½	"	44 1/8	44 3/4	
Nieuwe Loten van	250	f	340		
BRAZILIE,	5	pCt.	88 1/2		
MEXICO,	5	"	27 3/8		
AMERIKA, Bankactiën			3 5/8		

Koers van het Geld: Prolongatie 2½ pCt. Beleening 2½ pCt. Wissel-Disconto 2½ pCt.

Prijzen van Coupons: Metalliek *f* 27; Napelsche *f* 24.75; Div. in £ *f* 12; Eng. Russen *f* 12; Fransche *f* 56⅝; Belgische *f* 56⅝; Pruissische *f* 34⅝; Hamb. Russen *f* 36¼; Russen in Zilv. Roeb. 37; Poolsche in fl. *f* 27¼; Coup. Grenada 1 Junij 1848 *f* 10.80 per £; Coup. Portug. 1 Jan. 1848 *f* 19½ per £ 2; Dito Binnenl. Schuld No. 12 *f* 41.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

BUITENGEWONE LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 17 SEPTEMBER 1849.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Cents afgegeven.

STATEN-GENERAAL.

'S GRAVENHAGE, 17 September.

De rede waarmede de Minister van Binnenl. Zaken ll. Zaturdag de zitting der Staten-Generaal heeft gesloten, luidt als volgt:

»MIJNE HEEREN!

De bepalingen der Grondwet brengen mede, dat uwe tegenwoordige zitting worde gesloten, omdat het tijdperk, voor hare werkzaamheden gegund, zóó zal zijn verstreken, en het tijdstip zeer nabij is, waarop Uwe volgende zitting moet worden geopend.

Z. M. onze geëerbiedigde Koning heeft mij daarom den vereerenden last opgedragen, om die sluiting van Zijnentwege te bewerkstelligen.

Deze zitting kon eerst den 13den Februarij van dit jaar worden geopend. De ruimte van tijd, voor haren duur overblijvende, werd daardoor zeer beperkt. Maar gewigtig waren de gebeurtenissen, die dat korte tijdperk kenmerken.

De eerste en voornaamste vrucht der wijziging van Nederlands Grondwet trad in het leven. De Vertegenwoordiging, door de Natie zelve gekozen, aanvaardde hare gewigtige taak.

Naauwelijks was eene maand na dat gewenschte tijdstip verloopen, of de algemeen beminde Vorst, die deze Vertegenwoordiging bij haar optreden uit de volheid van zijn hart had begroet en tot hare werkzaamheid ingeleid, werd aan de liefde van zijn dankbaar volk ontscheurd en in het graf ter ruste gelegd.

Zijn geliefde Zoon en grondwettige Opvolger aanvaardde zijne Regering, steunende op- en sterk door de verknochtheid van ditzelfde volk aan Zijn Stamhuis, en werd door U als Koning gehuldigd.

De werkzaamheden der Kamers, door die bedroevende en verblijdende gebeurtenissen eene wijle afgebroken, werden, zoo als zij waren opgenomen, met ijver hervat en voortgezet; en deze korte zitting heeft opgeleverd wat de aard der zaken en de omstandigheden toelieten, en redelijkerwijze kon worden gewacht en verlangd.

Aan het voorschrift van het 5de der additionnele artikelen der Grondwet is voldaan. Het voorstel der *wet regelende het kiesregt en de benoeming van Afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer* en de voorstellen van de *provinciale* en *gemeente-wetten* zijn in deze zitting *voorgedragen*, onderzocht en beoordeeld.

Er is meer gedaan. Ook andere in datzelfde 5de artikel verlangde wetsontwerpen zijn der Vertegenwoordiging aangeboden, en meerdere wetten van verschillenden aard en belang zijn door haar aangenomen.

Het voltooijen van eenige dezer belangrijke werkzaamheden in deze zitting wordt door het naderen van den dag, voor de opening der volgende bepaald, verhinderd. De zorg voor die onderwerpen zal tot de taak van die volgende zitting behooren; terwijl ieder uwer, uit de tegenwoordige, het bewustzijn mag wegdragen, binnen dezen korten tijd, zooveel hij vermogt, te hebben medegewerkt ter bevordering van het waarachtige heil des Vaderlands.

De Koning, Mijne Heeren, hoopt binnen zeer weinig tijds in uw midden te verschijnen, om eenen nieuwen tijdkring voor uwe werkzaamheden te openen en uwe medewerking in te roepen, om, in gemeen overleg met Zijne Majesteit, de Grondwet volledig in werking te brengen, en wettelijk te verzekeren, wat het geluk en den voorspoed van Zijn Volk kan vermeerderen.

In naam des Konings verklaar ik deze zitting der Staten-Generaal te zijn gesloten."

AANSPRAAK DES KONINGS

tot Opening van het Zittingjaar 1849—50.

»MIJNE HEEREN!

Ik verheug Mij in het voorregt, U andermaal om Mij vergaderd te zien, en ditmaal, om van de plaats, door Mijnen onvergetelijken Vader vroeger zoo waardig bekleed, eene nieuwe Zitting voor U te openen, waarin Gij geroepen wordt de dierbaarste belangen des Vaderlands met Mij te behartigen, en verdere uitvoering te geven aan de Grondwet, die wij in onze vorige te zamenkomst wederkeerig hebben bezworen.

Wij mogen ons verblijden, ter oorzake, dat onze uit- en inwendige aangelegenheden, sedert het oogenblik, waarop Ik de regering aanvaardde, niet zijn verminderd, maar veeleer verbeterd in gunstige gesteldheid.

Met alle Mogendheden hebben wij vrede en goede verstandhouding. De onrust die elders woelt, dringt onze grenzen niet binnen; en de verdeeldheid, die andere Staten eenigermate van elkander verwijdert, blijft ons vreemd. Wij onderhouden met allen een volledig vriendschappelijk verkeer. De verwikkeling, in welke wij vroeger vreesden ten opzigte van Limburg te zullen of te kunnen geraken, zijn, door de bescherming der traktaten, gelukkig afgewend; en wij hebben het gegronde vooruitzigt, dat die regtmatige toestand nimmer andere dan regtmatige bevestiging of oplossing zal verkrijgen.

De zege op Bali, door de dapperheid onzer Land- en Zeemagt bevochten, heeft ons het verlies van meerdere verdienstelijke strijders, en, dat het meest is te betreuren, het verlies van eenen voortreffelijken Bevelhebber, gekost; maar, tot dien duren prijs, zijn de eerbiediging van ons gezag, rust en orde in den Indischen Archipel verzekerd.

De Marine betoonde lofwaardige diensten, ook ter gunste onzer West-Indische bezittingen.

Het Leger gaf Mij ruime stof tot tevredenheid.

Mijne beminde Landgenooten genieten gewenschten voorspoed. De oogst was gezegend. De handel herleefde. De fabrieken leverden, ook op de onlangs gehoudene tentoonstelling, uitmuntende proeven van hare gunstige ontwikkeling. En de markt van onze koloniale voortbrengselen heeft voordeelen verschaft, die, gevoegd bij de niet ongunstige opbrengst der belastingen en de reeds tot stand gebragte aanzienlijke bezuinigingen, veel hebben bijgedragen tot de verbetering van den stand van 's Lands geldmiddelen. Alleen het gedeeltelijk mislukken van een enkel gewas des velds en de vele slagtoffers eener gevaarlijke ziekte, gaven Ons stof tot bekommering en leed. Beiden schijnen evenwel te verminderen.

Onder die gunstige omstandigheden zijt Gij, Mijne Heeren, herwaarts gekomen, om Uwe zorgen op nieuw aan 's Lands zaken te besteden. Vele en gewigtige bemoeijingen wachten U, door de Grondwet zelve voorgeschreven, en door de tijdsomstandigheden gevorderd.

Zij zullen zich niet bepalen tot het onderzoeken en beoordeelen van de wetsontwerpen, die de gewijzigde Grondwet vordert. Gij zult U ook moeten bezig houden met eene nieuwe begrooting der uitgaven en inkomsten van het Rijk; met gewigtige stoffelijke belangen der natie; en niet het minst met het overwegen van zoodanige verordeningen, als waar de tegenwoordige ontwikkeling der handelsstaatkunde van Europa ter bevordering van scheepvaart en handel, en tot herstel of verbetering van belangrijke bronnen van volkswelvaart, of, mag het zijn, tot het openen van nieuwe — raadzaam zullen worden gekeurd.

Daarin wensch ik U welberaden, standvastig voor te gaan. Daartoe roep Ik Uwe bezadigde, eentragtige, belangstellende medewerking in.

Van de schreden, door ons in gemeen overleg, op dien weg te doen, hangen in deze gewigtige oogenblikken, voor jaren tijds, het geluk en de voorspoed van dit achtingswaardig Volk, welks welzijn wij moeten bevorderen, ten éénenmale af.

Het Vaderland plukke van onzen arbeid rijke vruchten!

De weldadige Opperbestuurder van ons lot schenke daarop Zijnen zegen!

Met deze wenschen in het hart, verklaar ik deze Zitting der Staten-Generaal te zijn geopend."

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.